

for sig kan faae de letteste og billigste Laan. Nei, det, der er Tale om, er ganske simpelt, hvorvidt Industrien i Landet er af en saadan Art, at den Laaneform, som Kreditforeningens tilsteder, maa siges at være hensigtsmæssig for Industrien. Det er det og slet ikke Andet, der er Tale om. Jeg vil derfor ogsaa for mit Vedkommende udtale, at jeg heller ikke kan indse, at det i og for sig kan være afgjørende, om man maa sige, at Industrien eller forskellige industrielle Foretagender kunne lulle efter og have Bænelighed ved at laage saadanne Laan, som man maatte ønske, at de kunde faae. Det er heller ikke det, der er Tale om, thi det er aldeles ikke afgjørende, forsaavidt, som man ikke kan skaffe dem bedre og solidere Laan ad den Veie, som man foreslaar, end den Udgang, som de allerede have. Og der vil jeg ikke sige Andet, end at det er min Overbevisning, at dette Forslag bør drøffes og bør overgives til et Udvalg, og at det muligt ogsaa bør komme Udvalgsbetænkning, fordi jeg tror, at det er heldigt og ønskeligt, at det paa en klar og tydelig Maade kan komme frem fra alle Sider, hvorvidt man kan fremme Industriens Lær og denar. Veie, eller om man maa gaa andre Veie. Derfor var det ogsaa, at jeg egentlig fra Begyndelsen af aldeles ikke havde tænkt paa at tage Ordet, thi forsaavidt vil jeg absolut følge med Forslagsstillerne, men jeg maa, dog, udtrykkelig bemærke, da jeg nu en Gang har Ordet, at jeg ikke tror, at man vil komme til det Resultat, at man fornuftigvis kan gaa den Veie. Men væsentligste Grund derfor er netop det, som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (Neergaard) udtalte, idet han sagde, at han lagde ikke hundredelig Vægt paa de Regler, som man kunde foreskrive Taxationsmændene, fordi han ikke troede, at der var Tale om at foreskrive Taxationer, uden at man væsentlig maatte stole paa de vedkommende Berøpne og paa det Skøn, som disse Taxationsmænd afgav. Det er netop Hemmeligheden, derfor passer Kreditforeninger ikke herfor. Her er ikke Tale om Eiendomme og Eiendele af en saadan Bestaenhed, at man klart og tydeligt kan sige, at naar ikke Alt i Verden omvælttes — og det maa man jo se bort fra — saa maatte Pantet, under alle Omstændigheder være saa og saa meget værd. Det er Tilfældet med Jord og med faste Eiendomme, til en vis Grad ogsaa i Byerne, at man kan sige derom, at naar ikke Forholdene forandre sig i en saadan Grad, at overhovedet Alt paa det økonomiske Omraade vælter sammen, saa er Værdien til Stede. Det kan godt være, at ærede Herter kunne sige, at vi have mange Taxationer,

som i og for sig ikke ere holdbare, og at man kan paavise, at Eiendomme ere blevne solgte langt under deres Taxationsværdi, endogsaa Landbrugseiendomme, men dertil vil jeg svare, at for det Første maa man undersøge det nærmere og se, om det ikke for en stor Del beror paa et Forhold, der maagte er noget misligt, nemlig det, at man ved Eiendomme ikke alene modtager Jord og Bygninger, som ikke kunne flyttes, men tillige Besætning og Inventarium. Dernæst er der en anden Ting, som ogsaa vil findes at være Tilfældet, nemlig, at der netop ofte til Landeiendomme har været knyttet en eller anden Virksomhed, en eller anden Bedrift af industriel Natur, Brændevinsbrænding eller Krohold og forskellige andre Ting, som der er bleven tillagt en større eller mindre, undertiden ogsaa en ikke ganske lille Værdi, men som netop nu med eet Slag, fordi Konjunkturerne have forandret sig, have vist sig værdiløse. Endelig kommer der et tredje Forhold til, og det er det, om ikke den Sum, som Eiendommen er solgt for, i Virkeligheden er langt større end det, den lyder paa, om det ikke er en Pantkøber, der har overtaget den, og om ikke den Kjøbesum, der er givet, i Virkeligheden er langt større end den, man faar at vide gjennem Auktionen. Altsaa, jeg paaftaar, at man ikke saaledes absolut kan sige, at det har vist sig, at der har været lidt store Tab paa Eiendomme efter Taxationerne for faste Eiendomme efter Lov af 20de Juni 1850; jeg tror altsaa ikke, at man kan sige det, og jeg formener, at det dog ugentilende har staaet sin Prøve, om end man maa haabe, at ogsaa Taxationsmændene for faste Eiendomme efter den senere Tids Erfaring ville blive meget mere forsigtige, end de have været hidtil. Men nu kommer det Forunderlige, og det er det, at dette tage de ærede Herrer til Indtægt i Stedet for, at tværtimod det Modpart er Tilfældet. Kan man ikke engang taxere de faste Eiendomme paa en saadan Maade, at det dog til Syvende og Sidst viser sig, at der er Ækvivalent for de Laan, der ere givne, hvor meget mindre kan man da gjøre det ved Eiendomme af en saadan Natur, at Konjunkturerne veksle i en ganske anderledes Grad, og det ikke alene af Hensyn til de almindelige Kreditkonjunkturer, men af lokale eller andre Hensyn, og endelig ogsaa — for i den Henseende har jo det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 2den Valgkreds (Hage) Det — af Hensyn til, hvorledes Vedkommende er stillet, lige overfor Beskyttelsen, ligeoverfor vort hele Lødsystem. Nu er jeg fuldstændig enig i, at vi ikke kunne inblade os paa at sige, at de to